

ELŐFIZETÉS:
jul.-sep. . . 1 frt. 50 kr.
fél évre . . . 3 " " "

A lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények a szerkesztő-tulajdonosnak küldendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb. Nyitlatter sora 12 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések VOLF JÓZSEF kereskedése, BITTERMANN NÁNDOR nyomdája és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21.** és **28-án**

Egyes szám ára **15** kr.

Előfizetési felhívás.

Letelven a folyó év második negyede, a »Bácska« kiadótulajdonosa a »Bácska« eddigi t. c. előfizetőit arra hívja fel, miszerint előfizetésüket megújítani sziveskedjenek.

Az előfizetési díjak ezentúl *Bittermann Nándor* nyomdájába küldendők.

A lap közművelődési, közgazdasági és szépirodalmi marad.

Előfizetési díj egy fél évre 3 frt.

Bittermann Nándor

a »Bácska« tulajdonosa s kiadója.

Zombor június 28.

Egy »A Bácskából« Baja június 20. kelettel el látott levél jelent meg a »Pesti Napló« ez évi június 21-iki est kiadásában, mely a dolgoknak, úgy látszik, célzatos elferdítésével s szerény lapunk különös eldicsérésével, sem az ügynek, melyért iratott, nem jó szolgálatot tett, sem minket, dacára, hogy eldicsért, nem úgy tüntetett föl az olvasóközönség előtt, hogy látszassék, mikép a megyei közvélemény tolmácsai vagyunk.

A levélíró képzelő tehetségének engedve, Don Quisotteként mindenfelé vagdalkozik. Mi ezt minden megjegyzés nélkül el nem hallgathatjuk.

Mit is mond tehát?

1) *Gromon kénytelen némely, hivatásukat épen be nem töltő tisztviselőket megróni.*

Megróvások történtek s a »Bácska« azon alkalommal meg is emlékezett azokról, de azt hisszük, arról senkisem tehet, nem különösen a főnökök, kiknek kötelességük a hanyag tisztviselőket kötelmeik teljesítésére figyelmeztetni.

2) *A megyeház kijavítása és bővítésére a Gromon-párt 320,000 frt kiadást erőszakolt ki.*

Tudtunkkal e kiadás ellen, a mint közöltük is, csak egy biz. tag szólalt fel s ez Raichl Péter Apatinból. Ha erőszakolt lett volna, bizonyára viharos gyűlés lett volna akkor és a szónokok igyekeztek volna, el-

lennézetüket érvényre juttatni. A mi azonban nem történt meg. Hol itt tehát az erőszak?

3) *A megyében az utak páratlan rosszak.*

Igaz, hogy sok a kívánni való e tekintetben, de a megye kormánya a lehető megteszi, hogy e bajon segítsen. Bizonyítja ezt a Kula-Cservenka közötti jelenben elkészült műút. Ezért is tehát kár volt jajszót hangoztatni. Mi nem kelünk személyek, egyedül az igazság védelmére. Ugy látszik tehát máshol fáj valami s valóban a mi ezután van s szól a megyei gazd. egyesületről, az oly ömlengés, melynek alapja valószínűleg megbántott hiúság. A gazdasági egyesületre nézve mi elmondottuk nézetünket. Mi teljesen megnyugszunk a a gazd. egyesület jelen vezetőiben s hisszük, az egyesület nemesak föléledni, de virágozni is fog; garantiát birunk a buzgó alelnök Vojnich Jakab úr fáradozásaiban és Rác Vilmos szakképzett titkár úrban.

A »Bácska« gáncoskodni nem akart, nem akaratott s azért kikérjük, hogy bárki is politikai eszközt csináljon cikkeiből.

A »Bácska« csak bátrabb fellépést tanácsolt a gyakorlati kivitelben.

A »Bácska« szerkesztősége.

Bács-Bodrog megye bizottmányának évnegyedes közgyűlése Június hó 24-én 9 órakor d. e.

Gromon Dezső főispán úr 9 órakor nyitja meg a gyéren látogatott közgyűlést, a karzatot csekély számú, de díszes hölgyközönség foglalá el.

Ő méltósága megnyitó beszédében kifejezést adott azon fájdalomnak, mely e megye közönségét egy derék tisztviselő és tagtárs, Latinovits N. János halála folytán érte. Nem pótolhatlan e veszteség, melyet halála okozott, hisz a mai gyűlés lesz hivatva betölteni újból ez állást, de azért nem kevésbé érezhető. Azt hiszi: a bizottmány egyhangú tetszésével találkozik, midőn indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét és fájdalmát e csapás felett. (Helyeslés.)

Örvendetes eseményről is kötelességének tartja megemlékezni e helyről és ez Dr. Haynald Lajos ka-loesai érseknek a bibornoki méltóságra való emeltetése. Meg van róla győződve, hogy a bizottmány ismert ta-

pintata megfogja találni a módot, örömét kifejezni és tudomására hozni. (Helyeslés.) Evvel a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Sándor Béla alispán hosszabb beszédben indítványozza, hogy a bizottmány fejezze ki jegyzőkönyvileg örömét Haynald kinevezése felett és erről őt jegyzőkönyvi kivonat útján tudósítsa is. (Általános helyeslés.) Az indítvány elfogadtatik és az átadással Czirfusz Ferenc, Rónay István, Széchenyi Jenő, Paresetich Félixből álló küldöttség Gromon Dezső főispán, illetve Czirfusz Ferenc elnöklete alatt bizatik meg Schmausz indítványára.

Sándor Béla felolvassa az alispáni jelentést, mely egész terjedelmében a következő :

Méltóságos főispán úr!

Tekintetes megyei közgyűlés!

A megyei közállapotokról szóló évnegyedes tiszti jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni :

A központi tisztviselők tevékenysége teljesen kielégítő, mindnyájan iparkodnak kötelességüknek megfelelni.

A járási tisztviselők tevékenységével nem vagyok megelégedve; nem tanusítanak oly erélyt, mely a megye rendelkezéseinek végrehajtásánál okvetlenül szükséges.

A legtöbbször ismételt sürgetések szükségesek, hogy a kívánt jelentések beérkezzenek.

Igen sok esetben tapasztalom, hogy a felsőbbi rendeleteknek nem szánnak kellő figyelmet, miért is az azok végrehajtására vonatkozó intézkedéseik részben félszegek, részben hiányosak.

Az is nagy hiba, hogy a törvényeket és szabályrendeleteket intézkedéseikben igen sokszor nem respectálják, miért azután felette sok felebbezésre adnak okot.

Végre azt tapasztalom, hogy alárendelt közegek eljárását nem kellőleg ellenőrzik, és megelégednek azal, hogy az illető közeg jelenti. miszerint ez vagy amaz intézkedés végrehajtatott, a nélkül, hogy körutjaik alkalmával a jelentés valóságáról meggyőződnenek.

Legutóbb is egy igen fontos ügyben t. i. a marha törzskönyvek megfektetése és általában ezen intézmény végrehajtása körül győződtem meg a fennebbiekről.

Alföldy, Nagy, Eremin, Kolosváry, Nikolics szolgabírák ismételve jelentették, természetesen a községek jelentései alapján, hogy a marha törzskönyvek kellőleg megfektetve, a változások rendesen keresztül víve, szóval az egész intézmény úgy a hogy a törvény és szabályrendelet követeli keresztül víve vannak.

Én természetesen ezen szolgabírói jelentések folytán, a nmsgú m. k. földmivelés, ipar- és kereskedelmi ministeriumnak hasonlót jelentettem.

A földmivelés, ipar- és kereskedelmi ministerium azonban ezen intézmény miként történt keresztül vitéléről saját küldötte által kívánván meggyőződést szerezni, egyik osztálytanácsosát a megye határszéli községeihez kiküldötte.

Ennek hozzám intézett leveléből sajnosan azon tudomást merítettem, hogy nagy része annak mit nevezett szolgabírók ez ügyben hozzám jelentettek, nem alapul valóságban.

Igen sok községben a marha törzskönyvek azon állapotban vannak, mint a hogy 1875. évben megfektettek, a változások keresztül víve nem lettek, más hol a marhabélyegzés meg nem történt, és egyáltalában a törvény és kormányrendeletek ez iránybani intézkedései vagy épen nem, vagy igen hiányosan hajtottak végre.

A mint tudomást szereztem erről, a legszigorubb felelősség terhe alatt utasítám nevezett szolgabírákat a hiányoknak 15 nap alatti pótlására, és egyuttal kijelentém nekik, hogy ha ez idő alatt mulasztásukat helyre nem hozzák, és a legközelebb megjelenendő ministeri biztos nem a kellő rendet találndja, ellenük a fegyelmi vizsgálatot elrendelendem, esetleg szigorubb rendszabályokat is foganatosítandok.

Én nem csak ezen, hanem más esetekben is egyetlen alkalmat sem mulasztok, úgy a személyes érintkezésben, valamint hivatalos uton, hogy a tapasztalt mulasztásért, vagy erélytelenségért tisztársaimat, részint jóakaratu figyelmeztetés, részben rosszalásom kijelentése mellett, meginteni; mindazonáltal szükségesnek találom hogy a Tekintetes megyei közönség, melynek bizalmából foglalják el állásaikat, őket maga részéről s nagyobb buzgalom és erély kifejtésére serkentse.

Ez alkalommal szükségesnek találom azonban azon két szolgabíró is megemlíteni, kik buzgalmuk és erélyük, és egyáltalában egész eljárásuk tekintetében mi kívánni valót sem hagynak hátra, ezek pedig Dregán Péter és Matkovits Lajos.

A mult évnegyedben két szolgabírói hivatal vizsgáltam meg: a szántovait és az apatinit; egyiket sem találtam oly rendben, mint azt a közszolgálat érdeke megkíváná. Mindkét szolgabíró a hiányok pótlására utasítottam, és egy idő mulva személyesen győződendek meg, valjon azok pótolattak-e.

Itt még egy szomorú kötelességnek akarok megfelelni, midőn a tisztikar egy köztisztelet és szeretetben álló tagja Latinovits N. János házi főpénztárnoknak f. hó 1-én történt elhalálozásáról emlékezem meg. A megye benne egy régi buzgó tisztviselőt, a tisztikar pedig egy szeretett tisztársat vesztett.

Ezen szomorú eset alkalmából eszközölt ismételt pénztári vizsgálatról és egyéb e tárgyban tett intézkedéseimről külön teendek a Tek. közgyűlésnek jelentést.

Az árvapénztárt is minden hóban megvizsgálván, a pénztári kezelést rendben találtam. Megjegyzem azonban, hogy az ott másolatban őrzött kötvények eddig eredetiekkel kicserélve nem lettek.

Mint a mult közgyűlés alkalmával jelentém, a megyebeli szolgabíráknak meghagytam: hogy intézkedjenek, miszerint a mult évi községi számadások f. év april hó végeig okvetlenül beterjesztessenek, és ha

be nem terjesztetnének, az illető jegyző ellen további rendeletem bevárása nélkül, a fegyelmi vizsgálatot elrendeljük.

Ezen rendeletem teljes mérvben csakis Matkovits, Dregán, Császár és Latinovits szolgabírák által fogantatott, még a többiek sem a számadásokat mind be nem küldötték, sem pedig a hátralékos jegyzők ellen a fegyelmi vizsgálatot meg nem ejtették.

Ennek folytán a rendeletemet nem teljesítő szolgabíráknak, lanyha eljárásuk felett rosszalásomat nyilvánítván, a hátralékos jegyzők ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendeltem, és ha a vizsgálatok betérjesztetnek a fegyelmi határozatokat is meghozandom.

Különben ezen rendelkezésemnek már eddig is nagy sikere van, mert a hátralékos számadások nagy része beérkezett.

(Folytatása köv.)

Az állandó színház kérdéséhez.

I.

Alig egy pár hete, hogy e városban lakom s így meglehet szerénytelenségnek is látszik, hogy a fölvetett kérdéshez, a helyi viszonyok kellő ismerete nélkül, hozzászólni merészelek.

Hogy mégis megteszem, azon gondolat ad bátorságot nekem, hogy egy fontos, a közművelődés és szép érzék előmozdítására hatékony kulturális mozgalomban szóval és tollal résztvenni nemcsak szabad, de köteles-

sége is mindenkinek, a ki arra hivatást érez magában; teszem másrésztől azon indokból, mert egy épen ilyen mozgalomban már részt vettem s így a szerzett tapasztalatokat ez alkalommal az ügy javára talán szerencsésen fölhasználhatom.

Nagyvárad városában — hol e sorok írója két éven át volt az állandó színházi választmány jegyzője ismerős az ottani mozgalom egész történetével — évtizedekkel ezelőtt megszülemlett a vágy, az óhajlás az állandó színház létesítése iránt s dacára, hogy ez óhajlás azóta, a közművelődés fokozatos fejlődésével, napról napra hangosabban nyilatkozott s dacára, hogy időnkint népszerűséggel bíró, befolyásos egyének az ügyszö méltó buzgalommal, fölkorbácsolták ugyszólván, a lelkesedést az eszme testesítése iránt: Nagyváradnak mai napig sines állandó színháza s az a közönség, mely műpártolásáról országszerte nevezetes, az a város, melyet maguk a színészek a színészet Mekkájának neveztek el, ez idő szerint is egy rozzant színházban kénytelen kényelmetlenkedni, sülni, főni, hogy áldozatait meghozhassa a muzsák legkedvesbbikének, hogy abban gyönyörködhessek

Valamely nagyobb cél kivitele mindig a szerencsés kezdetűl függ.

Ha sikerül eltalálni az alapot, könnyű azon építeni.

Hogy Nagyváradnak évtizedek küzdelmei dacára nem sikerült az állandó színházat fölállítania, én határozottan annak tulajdonítom, hogy nem találták meg

T Á R C A.

Lázár szerb fejedelem pohárköszöntője.

Ünnepet ül szerbek knéze Lázár,
Táborában Kossovó mezőjén.
Lakomához ülteti a népet,
Az urakat és az urfiakat:
Jobb oldalra az öreg Jug-Bogdánt
És utánna kilenc Jugovicsot,
Baloldalra meg Brankovics Vukot
És a többi urakat mind rendre;
Legvégire ülteti le Milost
És melléje még más két szerb vajdát.
Egyik vajda — az, Koszanesics Iván,
Másik vajda — az, Toplica Milan.
A cár fogja arany poharát most
És beszélni kezd szerb nagyjaihoz:
Poharamat kire köszöntsem fel?
Ha tekintek én az öregségre,
Ugy köszöntöm öreg Jug-Bogdánra;
Hogyha nézek ősi származásra,
Ugy köszöntöm azt Brankovics Vukra;
Ha tekintek én a kegyeletre,
Ugy köszöntöm kilenc sógoromra,
Kilenc sógor, kilenc Jugovicsra;
Ha tekintem azt, hogy ki a legszebb,

Ugy köszöntöm Koszanesics Ivánra;
Ha tekintem, hogy ki a legnagyobb,
Ugy köszöntöm Toplica Milanra;
Ha tekintem: ki a legvitézesebb,
Ugy köszöntöm azt Milos vajdára.
Nem köszöntöm én azt senki másra,
De köszöntöm Milos Obiliéra.
Isten tartson; hü, majd áruló te!
Hü először, azután meg esalfá,
Te fogsz holnap Kossovon eladni
S átpártolni Murat török cárhoz.
Élj sokáig! Fogadd köszöntésem,
Idd ki borod s tartsd meg a poharat.
Fölkel Milos nyugodt méltósággal
És meghajol le a barna földig:
Hála néked te dicső knéz Lázár;
Hála néked a te köszöntődért,
Köszöntődért és az ajándékért;
De nem hála a te beszédédért,
Ugy kedvezzen a szerencse nekem,
Áruló én soha nem valék még,
Nem valék és nem is fogok lenni.
De azt hiszem, Kossovon majd holnap
Szent hitünkért véretem ontandom.
Áruló! az ott ül trónusodnál
S oldaladnál hús port hörpölget most.
Légy átkozott Brankovics Vuk, légy te!
Holnap leszen a sz. Vidnek napja.
Majd meglátjuk Kossovo mezőjén
Ki lesz a hü, ki lesz az áruló.

kezdetben a helyes utat, melyen haladva célhoz érhettek volna.

Én nem arrogálok magamnak azt, hogy jelen cikkemmel az itteni kezdeményezőknek irányt mutassak, — de jó indulat vezeti tollamat s a tapasztaltakon okulva, nem teszek talán helytelenül, ha elmondom, mikép tartom én kivihetőnek, hogy Zomborban már a közel jövőben állandó színház lehessen?

Mindenekelőtt azzal kell tisztában lenni, hogy milyen legyen az a színház? Pár évtizedre szóló, ideiglenes jellegű, avagy építtessék az a messze jövőnek?

Az első kevésbé költséges s evégből könnyebben kivihető.

Ugy hallottam, hogy itt 40,000 frtos színházról álmodoznak; — tehát ideiglenes jellegűt akarnak állítani, mert 40,000 frtból állandó, monumentális színházat építeni nem lehet.

Az én szerény véleményem e tekintetben az, hogy az ilyen kisszerű, ideiglenes alkotású színház a közel jövőben pótolná ugyan a hiányt, de a város emelésére nem szolgálna, sőt bevágná az utját egy monumentális színház fölállításának nagy időre.

Ha már Zombor város közönsége kész meghozni áldozatait, az építendő csarnok legyen díszes, legyen maradandó!

Egy ily színház építése 15%-et számítva a belső berendezésre, legkevesebb 100,000 frtba kerül, de — habár szakértő nem vagyok — annyiból azt hiszem fölállítható.

De 100,000 frt nagy összeg. Honnan s hogyan teremthető az elő?

Debrecenben a város maga állította föl színházát közköltésen, — de Debrecennek, az ország e legvagyonosabb városának könnyű volt ezt tenni.

Nekem nincs szerencsém még eddig ismerni az itteni vagyoni viszonyokat, annyit azonban gondolok, hogy maga a város, mint testület, kevés vagyonnal bír, amit — in parenthesi legyen mondva — onnan sejtek, hogy tisztviselőit nagyon gyengén fizeti.

Arról tehát, hogy Zombor város közköltésen építtessen színházat, testületi vagyon hiányában szó sem lehet.

Ugyanazért nem tévedek talán ha kimondom azon véleményemet, hogy Zomborban az állandó színház létesítése, most is, de akár egy század múlva is csak társadalmi uton lesz eszközölhető.

Erre pedig három mód lehet.

Első a közadakozás, melynek forrásaiul szolgálnak a gyűjtések, adományok, hagyományok, hangversenyek, színi előadások, bállok stb. jövedelmei.

Ez a mód legkevesetebbnek tetszik, különösen olyankor, ha a cél javára rendezett első kísérlet reményen felül hoz jövedelmet.

De én ismét a tapasztaltakon okulva, határozottan állíthatom, hogy ez úton 50 év alatt sem hozható össze még csak 40 ezer frt sem.

A közönség az első évben lelkesedik, erején felül adakozik, a második évben már lankadtabban áldoz s

Hanem mondom a nagy istenemre,
Én elmegyek Kossovo mezőre
S megölöm a törökök császárat
És lábamat torkára teendem;
Hogy ha isten s a szerencse adja,
S Krusevácba visszatérek épen,
Megragadom én Brankovics Vukot
S a bajnoki dárdához kötendem
Mint az asszony kócot a rokkához
S körülhordom Kossovo mezőjén.
Most megindul nyugodt méltósággal
És Milossal mindkét jó barátja.
Széjjel vonják a sátorok szárnyát,
Elmenének Kossovó mezőre.

(Szerb költemény.)

R. Gy.

SZEGEDEN ÁT.

Jegyzetek úti naplóból.

Kürtör Károlytól.

(Folytatás)

Még néhány ide-oda fordulás után visszaérkezünk kiindulási pontunkhoz.

Embereimmel sem előlegesen, sem utólagosan nem alkudtam. Tapasztalásból tudom, hogy a cicerone nyelve sokkal jobban pörög, ha nem tudja, hogy mit kap. Ugy van vele mint a cigány, hegedűjével.

De melyik jó szomszéd is nem tenne s adna a szegény szegedieknek akkor, midőn gyászesetök által egész Europa részvétét vonták magukra s általuk megtudta a magyar azt, hogy vannak még jó barátai is a földön.

Partra szállva, egy jobb vendéglő után néztem. Az „Ujvilág“-hoz címzett söresarnok, — a Szegeden tartozkodó idegenek rendes találkája — összedült, csak itt-ott épen maradt, nagy betűs felirata mutatja, hogy itt hajdan szebb élet volt.

Tulajdonosa azonban feltalálta magát. Építtet ideiglenesen más csarnokot, a piarchoz nem kevésbé közel.

Helyisége telve vendégekkel. Mégis mondott valamit a baktói töltési kisebb collega, hogy a koresmárosnak nem szabad elfeledni mesterségét.

Az „Ujvilág“-ból tehát még újabb „Ujvilág“ lett. A fris sör, a paprikás magyar étkek, a szolgálat benne most is csak oly kitűnőek, mint azelőtt voltak. Csak a hely lett jóval szűkebb, de épen ennek köszönhetem talán, hogy összekerültem azokkal, kikről írok, a nélkül, hogy tudnám, kik legyenek azok volta-képen.

Átellenben ültek ők, ugyanazon asztalnál. Az egyik középkoron valamivel túl levő s már szépen

a harmadik, negyedik évben, meggyőződve arról, hogy ez út egy emberöltő alatt sem vezet célhoz s mert unokáinak építeni nem akar, kedvét veszi s lemond a kivitelről.

A második mód — mely sokkal gyorsabban hozhatja létre az állandó színházat — részvénytársaság alakítása, részvényjegyek kibocsátása.

E mód ellen dr. Schuller Simon úr e lapok hasábjain elmondta őszintén a maga nézeteit, melyeket én is osztok minden ízökben.

A színház a művészet temploma. Ezt üzérkedésre, gseftelésre alapítani nem lehet.

Különböen ne is áltassuk azzal sem magunkat, sem a nagy közönséget, hogy azok után a részvények után valaha osztalék is fizettetik majd; — aki ezt ígérni meri s aki azzal a gondolattal jegyezne részvényt, hogy az majd kamatot, osztalékot fog hozni, egyaránt esalódik mind a kettő.

A jövő számban szólni fogok a harmadik mód-ról, mely az eddigi véleményeket közvetíti s az én hitem szerint leghelyesebb, legigazabb.

Mocsári Béla.

Kerületi közgyűlés június 19-én Adán.

A kerületi tíz községből elnökön és jegyző-pénztárnokon kívül jelen volt 34 kiküldött képviselő. A gyűlés megnyitása után:

1. Az ügyész a lassan folyó peres ügyekről tett jelentést.

2. Fischer J. tartozására nézve az ügyész végrehajtással is bizatott meg. Valamint

3. Bergel Adolf tartozásának biztosítására.

4. A ker. ügyész bemutatta számláját; megvizsgál-tatván, kiutalványoztatott 1581 frt, melyből 530 frt előleg levonandó, általa a szakértői díjak kifizetendők, Rothmann kielégítendő, s a 800 frtról szóló nyugta kiadandó.

5. A ker. vagyon-kimutatás vétetvén fel, kiderült, hogy takarékpénztárban van 27842 frt elhelyezve, serház és a föld eladásából hátralék 48450 frt, végre tizenkét régibb adós tartozása kötvényekben 48044 frt, összesen 124336 frt. Pénztári állapot: készpénz 1042 frt. Ösztöndíjalap pénzkészlet 1956 frt.

6. A takarékpénztári összegből 11609 frt tőke és 18 havi 6% kamat 870 frt 6 $\frac{1}{2}$ kr. hátralék címen az adóhivatalban kifizetendő, váltságdíj fejében a kerületi községi betáblázott vagyon pedig — a kincstárnál a legutolsó törlesztési nyugta bemutatásával — kitöröltetésére az ügyész utasított.

7. Mihálkovits bizottsági tag váltságdíj hátralék és patronatusi alap szétoztása ügyében tett munkálatokért 350 frt kiadást számít fel; a gyűlés köszönetnyilvánítás mellett kiutalványozta. Ugyanaz

8. Beterjeszti számláját kezdettől a patronatusi ügyben véghez vitt fáradságos munkálkodásaért, kéri a százötvenezer frt alap után egy száztólinak megszavaztatását; — egyhangúlag elejtetett, azonban na-

szürkülő testes úri ember volt, a vidékről lehetett. Mondjuk, hogy Bánátban középszerű földbirtokos. A másik divatosan öltözött és frizirozott uracs. — Árvízfényképeket néztek, tehát okvetlen idegenek, de hát ez tulajdonképpen mindegy, én most a nagybácsi étvágyáról akarok írni, és ha ő talán még sem volna nagybácsi, az sem változtat semmit sem a dolgon, sem az ő étvágyán.

Tehát a nagybácsi megnyergeli orrát a pápaszemmel, s erősen betűz az étlapon, miközben az öcsike magyarázgatja neki az egyes étek minőségét.

Végre megállapodás jött létre, mit egyék a nagybácsi. A megrendelés a pincérrel haladéktalanul közzöltetik öt-hat mellékes megjegyzéssel, hogy t. i. ilyen is, olyan is legyen a megrendelt éték. Ezután még vissza is hivatik a pincér, hogy annál is inkább a megrendeléshez tartsák magukat ott a konyhában, mert a bácsi este inkább kevesebbet szokott enni, de jól. Kezdtém érdeklődni.

Választott az öcsike is, s ha nem is a sors, de a konyhai körülmények úgy hozták magukkal, hogy választott étkét előbb szolgálták fel, mint a bácsiét.

Erre csupa szem lesz a bácsi, majd kinézi az izletes falatot a tálból, úgy vettem ki, hogy orrába ütött a szegediesen elkészített paprikás rostélyos za-

matos párolgásának illata, s most nem maradhat tőle, majd megveszködik utána, legalább ily szavakra fakadt legott:

„Hát mért nem mondtad öcsém, te mit eszel s hogy az ilyen jól néz ki, én is azt hozattam volna.“

„Szolgálhatok belőle bácsikám?“

„No, ne bánts!“

„Hallja-e maga pincér, hozzon nekem is, de épen ilyet, mielőtt elkészülne az a másik, tudja?“

„Értem, azonnal.“

Az „azonnal“-nál valamivel később, de egyszerre felszolgálják mind a két megrendelt étket. Szinte sajnáltam az öreget, hogy eddig is megváratták.

Nehezére esik most a bácsinak a választás, de úgy látszik, csakhamar túl esett az egész bajon, mert csakhamar üres lett mind a két tál és tányér.

Csenget.

„Pincér jöjjön ide!“

„Parancs.“

„Hozza ide az étlapot! Nem is tudom, minek viszi el olyan hamar.“

Én erre jegyezni kezdek, de a bácsi olyan csunya szemeket vetett rám, hogy jónak láttam, jegyzőkönyvem ismét s egész észrevétlenül zsebbe csúsztatni.

pidij és fuvarköltéség címén 385 frt végkielégítésül kiutalványoztatott.

9. Három ösztöndíjasnak a múlt évben megsza-
vazott ösztöndíja a felsőbb helyen jóváhagyatott.

10. Meandzsits ösztöndíjának kiutalványozása fel-
függesztetik, míg az elnök meggyőződik, vajjon élvez-e
az illető más, bejelentés szerint Tököli-féle ösztöndíjat;
addig Punity kérvénye mellőzendő.

11. A zentai g. k. v. tanulók részéről üresedés-
ben levő ösztöndíjra Plésity gyenge bizonyítvánnyal
ajánlatot; Dimitrievitsnek szavazta meg a ker. gyű-
lés, választását indokolta.

12. Az adai rk. részről Révfi B. 7-ik osztályú ta-
nuló ellenében Huszágh D. 4-ik osztályú tanuló nyerte
el egyhangulag az ösztöndíjt.

13. Petrovoszellón Sztákity, Ó-Becsén Obeleccki
és Tatity lett szerencsés 175 frt ker. ösztöndíj elnye-
rése által.

14. Moholy hitközségnek 1878-ik évre 8% járandó
kamat, a tizezer frt kegyuri alap járulék után, a ker.
pénztárból előlegképen kiutalványoztatott.

15. Schiller J. 693 frttal tartozván, M. btag uta-
sítatik a nála levő régibb számadásokból kitudni az
állapotot.

16. Sévits Dr. mikor és mennyit fizetett ki tar-
tozásából, mutassa ki a pénztárnok, s adja hiteles má-
solatban ki a k. ügyészének.

(Folytatása köv.)

A bácsi folytatja a betűzést az étlapon, s a kér-
déseket az étlapon kívül, csakhogy most már a pin-
cér is segít a választáshoz, s készségesen felel a bácsi
kérdéseire, vajjon gombóc, haluska vagy új kolompér-
ral lesz-e az garnirozva.

Az urambátyámnak kitünő étvágya volt s nagy
krigliből itta a sört. De minthogy az étvágy hosz-
szantartó is volt s nehezen is volt csillapítható, én
pedig a holdfényes estét inkább a Tisza parton akar-
tam tölteni, otthagytam, s így le sem írhatom, minő
pusztítást tehetett még a sajtokban s a nála alig
számba vehető mellékételekben.

Másfél óra után, midőn a „Hungaria“ emeleti
folyosóján szobám felé haladok, s az udvaron levő
nyári étkező helyiségbe betekintek, képzeljék önök,
kit látnak szemeim: a nagybácsit unokaöccsével, s a
bácsi kezében ismét étlap van, csakhogy most nem
sör, hanem bor áll előtte.

Úgy látszik, a bácsi előbb csak uzsonázott, úgy
látszik, a bácsinak legkedvesebb olvasmánya az étlap.

Én pedig örülök, hogy szerencsém volt hozzá,
csakhogy e sorok valahogy kezébe ne jöjjenek. Meg
találna haragudni, s az nap talán nem volna ilyen
jó étvágya.

(Folytatása következik.)

Kalocsa 1879. jun. 25.

Ma délelőtti 11 órakor fogadta Ő Eminentiaja
Dr. Haynald Lajos bibornok-érsek a kalocsa-megyei lel-
készkedő papságnak 48 tagból álló imposans tisztelgő
küldöttségét, melyet ft. Probojesevics János szabadkai
prépost-plébános ő nagysága vezetett, és melynek ér-
zelmeit ékes latinsággal mondott beszédében tolmá-
csolta a világszerte ünnepeelt főpásztor előtt. Ő Emi-
nentiája a fiúi szeretet és hódolatteljes ragaszkodás-
nak ily tüntetésszerű jeleit látva, meghatottan és el-
érzékenyülve válaszolt egy hosszabb classikus nyelve-
zetű beszédében, különösen kiemelve, hogy valamint
a dicsőséges győzelmet rendszerint a csatatűzben lel-
kesen harcoló közkatonák vívják ki, és mégis a vezér
nyeri el a babért: ép úgy viseli a lelkészkedő papság
a nap hevét és a fáradságos munka súlyát, s mégis
annak főpásztora lesz kitüntetve. — Nagy lelkese-
déssel távoztak a tisztelgők, kik most érezték legjob-
ban, hogy oly kegyes atyát, oly ritka egyháznagyot
bírnak főpásztorul, kire büszkék lehetnek mindenkor,
s kit tőlük az egész világ minden clerusa méltán iri-
gyelhet minden időben.

Délutáni 1 órakor volt a 81 terítékű díszebéd,
melyre a tisztelgő küldöttségen kívül a ft. káptalan
tagjai, a központi papság, úgy a közigazgatási és tör-
vénykezési hivatalok néhány képviselői voltak hivata-
losak. Legelőbb ft. Bende Imre ujvidéki apát-plébános
úr ő nsga emelt poharat, szép és kerekded latin be-
szédben éltette ő Eminentiaját. Szóltak még Csicsáky
József almási és Molnár János keceli esperes urak;
mindenekfelett azonban kiemelendő Rónay István or-
szággyűlési képviselő és prig.-szentiváni plébános úr
eszmegazdag gyönyörű felköszöntése. — Ő Eminentiaja
mindegyiknek külön, a neki sajátos rendkívüli ékes szó-
lással válaszolt, bő biztosítékot nyújtva, hogy főpásztori
szíve a legleereszkedőbb odaadással egybe van forrva ve-
zérlete alá helyezett papságával. Négy óra felé járt
már az idő, midőn a búcsúzás kezdetét vette, s min-
denki azon imaszerű óhajjal távozott az érseki lakból,
hogy az isteni gondviselés Ő Eminentiajának mind-
nyájunkra nézve oly igen drága életét még hosszúra
nyújtsa, hogy még soká hirdethesse a világ a kalocsai
egyházmegye dicsőségét, s hogy a kalocsai egyház-
megye még sokáig hangoztathassa: Isten áldja, Isten
éltesse biboros főpásztorunkat, Haynald Lajos Ő Emi-
nentiáját!!!

Érdekesnek tartjuk a küldöttség tagjait névsze-
rint ide jegyezni:

1. Bende Imre apát-ujvidéki plébános. 2. Fejér
Gyula apát zombori pléb. 3. Mészáros Ignác prépost
ó-kanizsai pléb. 4. Probojesevics János prépost szabad-
kai pléb. 5. Balassy András t. kanonok hegyesi pléb.
6. Balogh György t. kanonok bácsi pléb. 7. Molnár
István t. kanonok keceli pléb. 8. Berényi Dániel bajai

esperes-pléb. 9. Bódy Ferenc sükösdí esperes-pléb. 10. Csicsáky József almási esperes-pléb. 11. Goldsharek József sztanisicsi esp.-pléb. 12. Jerkovics Károly szántovai esp.-pléb. 13. Karka Károly főkúti esp.-pléb. 14. Lux János csantavéri esp. pléb. 15. Pletikoszics Sándor szóntai esp. pléb. 16. Valaszky István horgosi esp. pléb. 17. Balassy István csanádi. 18. Bóbiacs Károly topolyai. 19. Boross Imre fajszi. 20. Breinfolk Mihály kolluthi. 21. Csapek Károly akasztói. 22. Eigl József futtaki. 23. Hering Leopold császártöltési. 24. Horváth Imre uszódi. 25. Kelemen István kis-kőrösi. 26. Kleiner Adolf bukini. 27. Koncsak László bátyai. 28. Kovács Kálmán kupuszínai. 29. Kovacsics Károly esztergomi. 30. Markus Lajos hajósi. 31. Mezey Ignác mélykúti. 32. Pilger Ferdinand vaskúti. 33. Rezsnyák János homokmégyi. 34. Ribovitz András garai. 35. Róka Lajos dunapataji. 36. Rónay István prigl.-sz.-iváni. 37. Rózsa Imre petrovoszellói. 38. Szöllösy János vadkerti. 39. Szulik József ó-becsei. 40. Vidákovics Miklós tovarisovai. 41. Vuhrács Antal veprováci. 42. Wiederkehr József déronyai. 43. Zittl Róbert temerini plébánosok. 44. Fonyó Pál bajai. 45. Garay József zombori hitelemzők. 46. Antonian Simon újvidéki örömmény lelkész. 47. Domokos Rafael szabadkai, és Kovács Pius bajai zárdafőnökök.

Kalocsay A.

Különféle.

Gymnaziumi zárünnepély. F. hó 30-án 8 $\frac{1}{2}$ órakor a városháza nagy termében a tanuló ifjuság zárünnepélye fog megtartatni, melyre a t. e. szülők tisztelettel meghívattak.

A gymnasium III-ik osztályában közszemlére tett rajzokat számosan tekintették meg és tetszésüket nyil-

vánították ki a látottak fölött. Ezer köszönet Kovacsics Jenő rajztanár fáradozásának, ki rajzterem hiányában is ily dícséretes eredményt volt képes létrehozni.

—r.—a. A múlt vasárnapi dalestély műsorának csak két száma volt, melyeknek előadását valóban megérdemelt dícsérettel emelhetjük ki. Az egyik a Nyizsnyai gyönyörű dala Sárosy Gyula „Születésem napján” című hatásos költeményére, melyet a közönség igazi áhítattal hallgatott. Staudacher tenorista érzéstartalattal énekelte nagyban járult e darab sikeréhez. A Doppler által átírt népdalokat is hatással adta elő a kar. A sokszor ephemer becsü és legtöbbször üres szövegű ú. n. „humorisztikus” dalokért a dalestélyek látogatóinak túlnyomó és jobb izlésű része nem igen lelkesedik; s úgy ezeknek, mint a csak kivételesen felveendő magádaloknak megválasztásában legyen szabad nagyobb óvatosságra kérnünk a t. karnagy urat. Célszerű újítás, hogy a kerthelyiség rácskerítése kerekre van alkalmazva, mi által a hallgatóság számára rendelt tér tetszés szerint bővíthető. A belépti díjakból befolyt összegből következtetve 120 személy lehetett jelen az estélyen. A tiszta bevétel körülbelül 40 forintra gyarapította az egyesület pénztárát.

Halálesett. Zomborban Barassevics Ferenc joghallgató halt meg tüdővészben. Dacára ifju korának, az élet számos viszontagságain ment keresztül, míg végre a boszniai hadjárat fáradozásai megtörték. Tegnap este 6 órakor fáklyák lángja emelte a temetés szomorú pompáját. Számos jó barátai és ismerősei szomorodott szívvel kísérték az örök nyugalom helyére. Béke porai fölött!

Vigyázatlanság. A tegnapi hetivásár alkalmával a lovak elragadtak egy kenderrel terhelt kocsit. Csak a szerencsés véletlennek tulajdonítható, hogy ember élet nem esett áldozatul a szilaj lovaknak.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: RADICS GYÖRGY.

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

Moholy (Bácsmegeye) nagyközségében a róm. k. templom talaja 4-szögű, 15" oldalméteri, legerősebb minőségű, fehér csiszolt khelheimi márványlapokkal 75 □-öl terület kirakandó; továbbá 10 méter hosszúságú mintaszerinti vasrácszat, és végre 20 méter hosszú márvány-talapat árlejtés útján f. é. július hó 13-án — 10 %-től letét, nemkülönben 1645 frt. — kr. kikiáltási összeg mellett árlejtés útján kiadandó.

A fenti munkálatra vonatkozó feltételek a plebániai hivatalnál megtekinthetők.

Kelt, Moholyon 1879-ik évi június hó 23-án:

Az egyháztanács elnöke.

Varga Mihály,
plébános.

1—1.

Anzeige.

In meiner Seifenfabrik sind zu billigsten Preisen zu erhalten.

1. Beste Kernseife.
2. Echte Segediner Seife.
3. Schwarze Seife diverser Art auch in Tafeln.
4. Talgkerzen verschiedener Sorte.
5. Apello-Stearin Kerzen.
6. Parfume Seifen aller Gattung.
7. Soda höchstgrädig.
8. Laugen in diverser Gradstärke.
9. Feinste Stärke.
10. Petroleum.
11. Vorzüglich geläuterten Talg zum Maschinengebrauch.

12. Allerlei Fetten werden für Seife, Kerzen oc. ausgetauscht.
Lieferungen werden in großen und in kleinen, für Stadt und Land prompt besorgt.
Zombor 25. Juni 1879.

Andreas Pekaovits
Seifenfabrik.

3—1.

447.
eln. 879. sz.

A zombori kir. törvényszék elnökétől

Pályázat.

A vezetésem alatti kir. törvényszék területén levő hodsági kir. járásbiróságnál lemondás folytán üresedésbe jött és évi 240 frt fizetéssel, 40 frt lakpénzzel, és 50 frt ruhailletménynyel ellátott segédszolgai állomásra pályázat nyittatik.

Ezen állomást elnyerni óhajtok felhivatnak, miszerént életkorukat, nyelvismeretüket, előbbeni és jelenlegi foglalkozásukat kitüntető, sajátkezüleg írt kérvényüket ezen pályázatnak a „Budapesti Közlöny”-ben harmad ízben leendő megjelenésétől számított 4 hét alatt alulírotthoz benyujtsák.

Megjegyeztetik, hogy kiszolgált altisztek más pályázók felett az 1873. évi II. t. c.-hez képest előnyben részesülnek.

Zomborban, 1879. június hó 20-án.

1—1

Széchenyi József

kir. törvényszéki elnök.

BILINI SAVANYUVIZ.

Nagymérvű szénsavas szikeny tartalmánál fogva (10000 súly részletben 33.6339) minden németföldi savanyuvizek között határozottan az első helyet foglalja el, s kitűnő hatásal bír a vérnek lugany savasítására, sikeresen működik a gyomorégés, gyomorgöres, gyomorhurut, az úgynevezett hűgysav, diathese, főveny, hűg és vesekövek ellen; hasznos szolgálatot tesz a köszvény, idült csusz, idült hólyag- és tüdőhurut, epekövesülés, máj-elzsírosodás, nyálkás aranyér és görvélykór ellen, mint azt **Billroth Dittel, Ultmann, Ivanchich** stb. tanárok sokszor eléggé elismerték. **De mint felfrissítő s kellemes ital is, bor és cukorral, vagy gyümölesszörp-pel keverve napról-napra nagyobb tért foglal el a bilini savanyuviz.**

Főraktár:

ÉDESKÜTYL.

magyar királyi udvari ásványviz-szállítónál Budapesten, Erzsébettér 7. szám.

☛ Kapható minden gyógytárban és fűszerkereskedésben, ugyszintén vendéglőkben is. ☛

10—5.

Alapított 1822-en.

Kir. szab. Triesti Azienda Assicuratrice.

Az osztrák-magyar birodalom legrégebb bizt. intézete.

Biztosítéki alap 12 millió frt.

Magyarországon a biztosítást legelsőbben honosítá meg 57 éves működése óta tűz-, jég- és életbiztosítási károkért összesen több, mint 100 millió frtot kárpótolt.

Bizosit : a) tűzkár ellen,

b) jégkár ellen, különös tekintettel a gazdasági érdekekre és szükségletekre

c) tőkét, élet-, halál- és kiházasítási-esetre.

Az Azienda, a biztosítás általánosítása céljából, a közönség érdekében oly olcsó díjakat szab, hogy mindenki képes magát e biztosítás által károktól megóvni.

Alólírt intézeti képviselő mindennemű biztosítási ajánlatokat elfogad, és felvilágosítást készséggel nyújt.

A Triesti Azienda Assicuratrice.

10—10. **Kerületi ügynöksége Zombor Goldstein Hermann és fia.**

Nyomatott Bittermann Nándornál Zomborban. 1879.